EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2020.5.20.
COM(2020) 515 final

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Litvánia 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Litvánia 2020. évi stabilitási programját

Ajánlás

A TANÁCS AJÁNLÁSA

Litvánia 2020. évi nemzeti reformprogramjáról, amelyben véleményezi Litvánia 2020. évi stabilitási programját

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 121. cikke (2) bekezdésére és 148. cikke (4) bekezdésére,

tekintettel a költségvetési egyenleg felügyeletének megerősítéséről és a gazdaságpolitikák felügyeletéről és összehangolásáról szóló, 1997. július 7-i 1466/97/EK tanácsi rendeletre[1] és különösen annak 5. cikke (2) bekezdésére,

tekintettel a makrogazdasági egyensúlyhiányok megelőzéséről és kiigazításáról szóló, 2011. november 16-i 1176/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletre[2] és különösen annak 6. cikke (1) bekezdésére,

tekintettel az Európai Bizottság ajánlására,

tekintettel az Európai Parlament állásfoglalásaira,

tekintettel az Európai Tanács következtetéseire,

tekintettel a Foglalkoztatási Bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményére,

tekintettel a szociális védelemmel foglalkozó bizottság véleményére,

tekintettel a Gazdaságpolitikai Bizottság véleményére,

mivel:

(1) A Bizottság 2019. december 17-én elfogadta az éves fenntartható növekedési stratégiát, amely elindította a gazdaságpolitikai koordináció 2020. évi európai szemeszterét. Kellő figyelmet fordított az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság által 2017. november 17-én kihirdetett szociális jogok európai pillérére. A Bizottság az 1176/2011/EU rendelet alapján 2019. december 17-én elfogadta a riasztási mechanizmus keretében készült jelentést is, amelyben Litvániát nem sorolta azon tagállamok közé, amelyek vonatkozásában részletes vizsgálatra kerül sor. A Bizottság ugyanezen a napon az euróövezet gazdaságpolitikájáról szóló tanácsi ajánlásra vonatkozó ajánlást is elfogadott.

(2) A Litvániára vonatkozó 2020. évi országjelentést[3] 2020. február 26-án tették közzé. Az országjelentés értékelte a Tanács által 2019. július 9-én elfogadott országspecifikus

[1] HL L 209., 1997.8.2., 1. o.
[2] HL L 306., 2011.11.23., 25. o.
[3] SWD(2020) 514 final.

ajánlások[4] és az előző években Litvániának címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket, valamint az Európa 2020 stratégia nemzeti szintre lebontott célkitűzései kapcsán Litvánia által elért eredményeket.

(3) Az Egészségügyi Világszervezet 2020. március 11-én hivatalosan világjárványnak nyilvánította a Covid19-járványt. A világjárvány súlyos népegészségügyi szükséghelyzetet jelent a polgárok, a társadalom és a gazdaságok számára. Rendkívüli nyomást gyakorol a nemzeti egészségügyi rendszerekre, zavarokat okoz a globális ellátási láncokban, volatilitáshoz vezet a pénzügyi piacokon, sokkokat idéz elő a fogyasztói keresletben, és számos ágazatra kedvezőtlenül hat. Veszélyezteti az emberek munkahelyét, jövedelmét és a vállalkozások tevékenységét. A világjárvány komoly gazdasági sokkot okozott, amelynek már most is súlyos hatása van az Európai Unióban. A Bizottság 2020. március 13-án elfogadott közleményében[5] a válság nyomán hozott koordinált gazdasági válaszintézkedéseket sürgetett, nemzeti és uniós szinten minden szereplő bevonásával.

(4) Több tagállam szükségállapotot hirdetett ki, vagy szükséghelyzeti intézkedéseket vezetett be. Minden szükséghelyzeti intézkedésnek szigorúan arányosnak, szükségesnek és időben korlátozottnak kell lennie, valamint összhangban kell lennie az európai és nemzetközi normákkal. Ezeknek az intézkedéseknek demokratikus felügyelet és független bírósági felülvizsgálat alá kell tartozniuk.

(5) 2020. március 20-án a Bizottság közleményt[6] fogadott el a Stabilitási és Növekedési Paktum általános mentesítési rendelkezésének aktiválásáról. Az 1466/97/EK rendelet 5. cikkének (1) bekezdésében, 6. cikkének (3) bekezdésében, 9. cikkének (1) bekezdésében és 10. cikkének (3) bekezdésében, valamint az 1467/97/EK rendelet 3. cikkének (5) bekezdésében és 5. cikkének (2) bekezdésében meghatározottak szerinti rendelkezés elősegíti a költségvetési politikák összehangolását súlyos gazdasági visszaesés idején. Közleményében a Bizottság megosztotta a Tanáccsal azt a véleményét, miszerint a Covid19-járvány következtében várható súlyos gazdasági visszaesés miatt a jelenlegi feltételek lehetővé teszik a rendelkezés alkalmazását. A tagállamok pénzügyminiszterei 2020. március 23-án egyetértettek a Bizottság értékelésével. Az általános mentesítési rendelkezés aktiválása lehetővé teszi a középtávú költségvetési célhoz vezető kiigazítási pályától való átmeneti eltérést, ha ez középtávon nem veszélyezteti a költségvetés fenntarthatóságát. A korrekciós ág tekintetében a Tanács a Bizottság ajánlására úgy is határozhat, hogy módosított költségvetési pályát fogad el. Az általános mentesítési rendelkezés nem függeszti fel a Stabilitási és Növekedési Paktum eljárásait. Lehetővé teszi a tagállamok számára, hogy eltérjenek az általában alkalmazandó költségvetési követelményektől, a Bizottság és a Tanács számára pedig biztosítja annak lehetőségét, hogy a Paktum keretében meghozzák a szükséges szakpolitikai koordinációs intézkedéseket.

(6) Folyamatos fellépésre van szükség a vírus terjedésének korlátozása és ellenőrzés alatt tartása, a nemzeti egészségügyi rendszerek ellenálló képességének megerősítése, a társadalmi-gazdasági következményeknek a vállalkozásokra és háztartásokra irányuló támogató intézkedések révén történő csökkentése, valamint a gazdasági tevékenység újraindulása fényében a munkahelyeken megfelelő egészségügyi és biztonsági feltételek biztosítása érdekében. Az Uniónak teljes mértékben ki kell használnia a rendelkezésére álló eszközöket, hogy támogassa a tagállamok e területeken tett

[4] HL C 301., 2019.9.5., 117. o.
[5] COM(2020) 112 final.
[6] COM(2020) 123 final.

erőfeszítéseit. Ezzel párhuzamosan a tagállamoknak és az Uniónak együtt kell működniük azon intézkedések kidolgozásában – többek között a zöld átállás és a digitális átalakulás integrálásával, valamint a válság tanulságainak levonásával –, amelyek társadalmunk és gazdaságaink rendes működéséhez és a fenntartható növekedéshez való visszatéréshez szükségesek.

(7) A Covid19-válság rávilágított, hogy az egységes piac lehetővé teszi a rendkívüli helyzetekhez való rugalmas alkalmazkodást. Mindazonáltal a helyreállítási szakaszba való gyors és zökkenőmentes átmenet, továbbá az áruk, szolgáltatások és a munkavállalók szabad mozgásának biztosítása érdekében az egységes piac rendes működését akadályozó rendkívüli intézkedéseket azonnal meg kell szüntetni, amint azok már nem nélkülözhetetlenek. A jelenlegi válság rámutatott arra, hogy válsághelyzet-felkészültségi terveket kell kidolgozni az egészségügyi ágazatban, amelyeknek magukban kell foglalniuk különösen a beszerzési stratégiák javítását, az ellátási láncok diverzifikálását és az alapvető eszközök stratégiai tartalékainak kialakítását. Ezek kulcsfontosságú elemek az átfogóbb válsághelyzet-felkészültségi tervek kidolgozása szempontjából.

(8) Az uniós jogalkotó már módosította a vonatkozó jogi kereteket[7], hogy lehetővé váljon a Covid19-világjárvány rendkívüli hatásainak kezelése érdekében az európai strukturális és beruházási alapokból származó fel nem használt források tagállamok általi mobilizálása. A szóban forgó módosítások további rugalmasságot, valamint egyszerűsített és észszerűsített eljárásokat biztosítanak. A cash flow-nyomás enyhítése érdekében a tagállamok a 2020–2021-es pénzügyi évben igénybe vehetik az uniós költségvetés 100 %-os társfinanszírozási rátáját is. Litvániát arra ösztönözzük, hogy teljes mértékben használja ki az említett lehetőségeket a kihívások által leginkább érintett egyének és ágazatok támogatása érdekében.

(9) A világjárvány társadalmi-gazdasági hatása az eltérő szakosodási minták miatt valószínűleg egyenlőtlenül oszlik el a litván ágazatok és régiók között. Ez a Litvánián belüli egyenlőtlenségek elmélyülésének kockázatával jár. A tagállamok közötti konvergenciafolyamat átmeneti felborulásának kockázatával együtt a jelenlegi helyzet célzott szakpolitikai válaszintézkedéseket tesz szükségessé.

(10) 2020. május 15-én Litvánia benyújtotta 2020. évi nemzeti reformprogramját, 2020. április 30-án pedig 2020. évi stabilitási programját. A kapcsolódási pontok figyelembevétele érdekében a két program értékelésére egyidejűleg került sor.

(11) Litvánia jelenleg a Stabilitási és Növekedési Paktum prevenciós ágához tartozik.

(12) A 2020. évi stabilitási program szerint a kormány azt tervezi, hogy az államháztartási egyenleg a GDP 0,3 %-ának megfelelő 2019. évi többletről 2020-ra a GDP 11,4 %-ának megfelelő hiányra romlik. A hiány az előrejelzések szerint 2021-ben a GDP 3,9 %-ára csökken. Miután 2019-ben a GDP 36,3 %-ára nőtt, a GDP-arányos államadósság a 2020. évi stabilitási program szerint 2020-ban várhatóan 50,6 %-ra

[7] Az Európai Parlament és a Tanács 2020. március 30-i (EU) 2020/460 rendelete az 1301/2013/EU, az 1303/2013/EU és az 508/2014/EU rendeletnek a COVID-19 járványra adott válaszként a tagállamok egészségügyi rendszereibe és gazdaságuk más ágazataiba történő beruházások mozgósítását célzó különös intézkedések tekintetében történő módosításáról (A koronavírusra való reagálást célzó beruházási kezdeményezés) (HL L 99., 2020.3.31., 5.o.), és az Európai Parlament és a Tanács 2020. április 23-i (EU) 2020/558 rendelete az 1301/2013/EU és az 1303/2013/EU rendeletnek az európai strukturális és beruházási alapok COVID-19-járványra adott válaszlépésekre történő felhasználásához kivételes rugalmasságot biztosító egyedi intézkedések tekintetében történő módosításáról (HL L 130., 2020.4.24., 1.o.).

növekszik. A makrogazdasági és költségvetési kilátásokat a Covid19-világjárvány miatt nagy bizonytalanság övezi.

(13) A Covid19-világjárványra válaszul és az összehangolt uniós megközelítés részeként Litvánia költségvetési intézkedéseket fogadott el az egészségügyi rendszer kapacitásának növelése, a járvány megfékezése és a különösen súlyosan érintett egyének és ágazatok megsegítése érdekében. A 2020. évi stabilitási program szerint az említett költségvetési intézkedések a GDP 6,8 %-át tették ki. Az intézkedések magukban foglalnak adóhalasztásokat, orvosi eszközök vásárlásához nyújtott további finanszírozásokat, a munkahelyek fenntartását célzó támogatásokat és a Covid19 által érintett munkavállalók és önfoglalkoztatók számára biztosított szociális ellátásokat. Mivel az egyes intézkedések kialakításáról és végrehajtásáról szóló bizottsági elemzés rámutatott arra, hogy az intézkedések potenciális igénybevétele viszonylag alacsony, a Bizottság úgy vélte, hogy a kormányzati intézkedések kisebb hatás gyakorolnak az államháztartásra. Litvánia továbbá olyan diszkrecionális intézkedéseket jelentett be, amelyek ugyan nem rendelkeznek közvetlen költségvetési hatással, de hozzájárulnak a válságreagáláshoz, ideértve a vállalkozások számára nyújtott likviditástámogatást, amely a 2020. évi stabilitási program becslése szerint a GDP 3,8 %-át teszi ki. Az említett intézkedések magukban foglalnak (a GDP 2,9 %-át kitevő) hitelgaranciákat. Összességében a Litvánia által bevezetett intézkedések összhangban vannak a Covid19-járvány nyomán hozott koordinált gazdasági válaszintézkedésekről szóló bizottsági közleményben foglalt iránymutatással. A szóban forgó intézkedések végrehajtása, majd ezt követően – amennyiben a gazdasági feltételek lehetővé teszik – olyan költségvetési politika követése, amelynek középpontjában a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítása áll, hozzá fog járulni a költségvetés középtávú fenntarthatóságának megőrzéséhez.

(14) A Bizottság változatlan szakpolitikát feltételező, 2020. tavaszi előrejelzése alapján Litvánia államháztartási egyenlege 2020-ban a GDP -6,9 %-át, 2021-ben pedig a GDP -2,7 %-át teszi ki. Az államadósság-ráta az előrejelzés szerint 2020-ban és 2021-ben a GDP 60 %-a alatt marad.

(15) A Bizottság 2020. május 20-án a Szerződés 126. cikkének (3) bekezdése alapján jelentést adott ki, mivel Litvánia a hiányra vonatkozóan a GDP 3 %-ában meghatározott küszöbérték túllépését tervezi 2020-ban. Összességében az elemzés arra enged következtetni, hogy a Szerződésben és az 1467/97/EK rendeletben meghatározott hiánykritérium nem teljesül.

(16) A Bizottság 2020. tavaszi előrejelzése szerint Litvánia GDP-je várhatóan 8 %-kal csökken, amelyet 2021-ben előreláthatólag 7,5 %-os gyors fellendülés követ. A Covid19-járványra való reagálás és a gazdasági következmények enyhítése érdekében Litvánia március 16-án a gazdaság fellendítését és a Covid19 terjedése következményeinek enyhítését célzó tervet terjesztett elő. A terv teljes összege 2,5 milliárd EUR, azaz az ország bruttó hazai termékének (GDP) 6,3 %-a, amelyből legfeljebb 500 millió EUR – a GDP 1,3 %-a – az egészségügyi rendszer számára szükséges erőforrások biztosítására fordítható. További 500 millió EUR-t különítettek el a munkahelyek és a jövedelmek védelmére. Az állami garanciaalapok kapacitását 500 millió EUR-val bővítették, valamint további, 500 millió EUR-ig terjedő állami garanciákat hagytak jóvá a gazdaság élénkítése érdekében. Az Európai Bizottság áprilisban több litván támogatási programot is jóváhagyott a Covid19-járvánnyal összefüggésben a litván gazdaság támogatása érdekében. E támogatások célja, hogy segítsék a vállalkozásokat az azonnali működőtőke-szükségletek fedezésében, hogy ezáltal folytatni tudják tevékenységüket a világjárvány ideje alatt és után. Emellett a

Litván Nemzeti Bank enyhítette a kereskedelmi bankokra vonatkozó tőkekövetelmények egy részét a reálgazdaságnak nyújtott hitelezés növelésének érdekében.

(17) Litvánia egészségügyi eredményei tartósan elmaradnak a többi tagállamétól, részben a nem megfelelő hatékonyságú és alacsony finanszírozású egészségügyi rendszer miatt. A jelenlegi világjárvány további nyomásnak tette ki a rendszert, és rávilágított többek között olyan egyéb strukturális kihívásokra, mint a szolgáltatások csak lassan javuló minősége, az egészségügyi alapellátásra fordított beruházások alacsony volumene, valamint a hatékonyabb és a szükségleteket jobban kielégítő kórházi hálózat kialakítása terén tett előrelépés hiánya. A Covid19-válság rávilágít arra is, hogy a munkaerőhiány, valamint a szolgáltatások és a szükségletek területi eloszlása közötti összhang hiánya egészségügyi egyenlőtlenségeket eredményez. Litvániának mozgósítania kell a jelenlegi válság kezeléséhez és a litván egészségügyi rendszer ellenálló képességének jövőbeni fejlesztéséhez szükséges erőforrásokat. Míg az azonnali fellépés arra összpontosít, hogy a világjárvány ideje alatti életmentés céljából megerősítse az egészségügyi dolgozók, valamint a kritikus fontosságú orvosi eszközök és felszerelések alkotta kapacitásokat, a hosszabb távú beruházásokat is fokozni kell annak érdekében, hogy javuljon az egészségügyi rendszer ellenálló képessége, és ezáltal folytathassa tevékenységeit, optimális teljesítményt nyújthasson, illetve felkészülhessen az újabb sokkhatásokra. Ennek megvalósításához elegendő forrást kell elkülöníteni az egészségügyi rendszer hozzáférhetőségének, hatékonyságának és minőségének javítására, hogy a rendszer jobban tudjon reagálni a krónikus betegségekben szenvedők növekvő száma, az öregedés és a tartós egészségügyi egyenlőtlenségek jelentette kihívásokra. Az alapellátás és az e-egészségügy fejlesztése központi szerepet játszik e tekintetben. Litvániának továbbá azt is biztosítania kell, hogy az egészségügyi ellátás megfizethetőségének közelmúltbeli javulása ne kerüljön veszélybe. Végezetül a jövőbeli ellenálló képesség biztosításához arra is szükség lesz, hogy a rendszer jobban képes legyen az egészségtelen életmód csökkentésére (amely többek között az egyik fő oka Litvánia gyenge egészségügyi eredményeinek), valamint hogy több erőfeszítés irányuljon a tartós ápolási-gondozási ágazatnak az öregedő népesség ellátására való felkészítésére.

(18) A Covid19-világjárvány előtt magas volt a munkaerőpiaci részvétel, a munkanélküliség pedig alacsony, ám a válság új kihívásokat eredményezett. Litvánia az uniós finanszírozásnak köszönhetően csökkentett munkaidős foglalkoztatási rendszert vezetett be, hogy csökkentse a világjárvány foglalkoztatásra gyakorolt hatásait, valamint számos egyéb intézkedést tett, melyek a vállalkozásokra és önfoglalkoztatókra gyakorolt negatív hatások enyhítését célozták. A válság előtt az aktív munkaerőpiaci intézkedések hatóköre egyre csökkent, és a felnőttoktatásban való részvétel alacsony maradt. Azonban annak érdekében, hogy a munkanélküliek a lehető leghamarabb visszatérhessenek a munkaerőpiacra, szélesebb hatókörű aktív munkaerőpiaci intézkedések és a munkaerő átképzésére és továbbképzésére irányuló egyéb intézkedések szükségesek. Fontos a szociális partnerek kapacitásának megerősítése annak biztosítása érdekében, hogy érdemben és kellő időben részt vehessenek a válságból való kilábalási és helyreállítási folyamat megtervezésében.

(19) Bár a válság előtt lépéseket tettek a szegénység és a társadalmi kirekesztés kockázatának csökkentése érdekében – például az általános gyermekellátási juttatás és a nyugdíjak növelése révén –, a szegénység és a jövedelmi egyenlőtlenség mértéke még mindig az egyik legmagasabb szintet éri el az EU-ban. Litvániában viszonylag alacsonyak a szociális védelemre fordított közkiadások és a szociális transzfereknek a

szegénység csökkentésére gyakorolt hatása csekély, és a szociális eredménytábla szerinti értékelés alapján kritikusnak minősül. Az adórendszer és a szociális ellátórendszer alacsony progresszivitása és gyenge újraelosztási képessége miatt az ország csak korlátozottan képes a közjavak és közszolgáltatások finanszírozására, illetve a szegénység és a jövedelmi egyenlőtlenségek csökkentésére. A Covid19-világjárvány foglalkoztatásra és a háztartások jövedelmére gyakorolt negatív hatása valószínűleg súlyosbítja ezeket a problémákat. Ideiglenes intézkedésekre – például a támogathatósági szabályok, valamint egyes ellátások összegének és időtartamának felülvizsgálatára – lehet szükség annak biztosítása érdekében, hogy a világjárvány által leginkább sújtottak helyzete ne romoljon. Ki kell terjeszteni a szociális védőhálót, hogy valamennyi csoport – köztük az önfoglalkoztatók, az atipikus munkavállalók és a leginkább veszélyeztetettek csoportja – támogatáshoz jusson. A rászorulók támogatása érdekében meg kell erősíteni a fő szociális szolgáltatások biztosítását és fokozni kell a szociális lakások iránti igények kielégítését.

(20) Bár a vállalkozások, különösen a kis- és középvállalkozások (kkv-k) számára a közszektor-hiteleken és garanciákon keresztül nyújtott likviditási támogatásoknak rendkívül fontos szerepük van, a közvetítőknek hatékonyan és gyorsan kell kihelyezniük a vállalkozásoknak nyújtott likviditási támogatásokat, és a hitelfeltételek megszabásakor figyelembe kell venni a válsághelyzetet. Ezen intézkedések kidolgozása és végrehajtása során figyelembe kell venni a bankszektor ellenálló képességét. Az adók és a társadalombiztosítási járulékok halasztott fizetésének lehetővé tétele és a hatóságok részéről történő szerződés szerinti kifizetések felgyorsítása szintén segíthet a kis- és középvállalkozások pénzforgalmának javításában. Az újonnan alapított induló és növekvő innovatív vállalkozásoknak egyedi támogatásra lehet szükségük, például közintézmények által kínált tőkerészesedések formájában, és olyan, a kockázatitőke-alapokra irányuló ösztönzőkre, amelyek nyomán a kockázatitőke-alapok növelnék befektetéseiket ezekben a vállalkozásokban. Folytatni kell az arra irányuló erőfeszítéseket, hogy csökkentsék a felesleges szabályozási és adminisztratív terheket, valamint hogy a polgárok és vállalkozások hatékony digitális közszolgáltatásokat vehessenek igénybe.

(21) Litvániának gondoskodnia kell arról, hogy a gazdasági helyreállást előmozdító intézkedései előretekintőek legyenek és segítsék a digitális és zöld átállást azokon a területeken, ahol számos kihívással kell szembenézni. Az előbbiek tekintetében elmondható, hogy a digitális készségek az uniós átlag alatt vannak, és a kis- és középvállalkozások az infokommunikációs technológiák ismeretét igénylő álláshelyek betöltését illetően jelentős nehézségekről számolnak be. Míg az optikai hálózat kiépítése a városi és a vidéki területeken is az uniós átlag felett van, addig a vezetékes széles sávú lefedettség és az ehhez kapcsolódó elterjedtség igen alacsony, valamint a városi és a vidéki területek közötti hatalmas különbségek sem javulnak.

(22) A gazdaság helyreállításának elősegítése érdekében fontos lesz a kiforrott közberuházási projektek előreütemezése és a magánberuházások ösztönzése, többek között kapcsolódó reformok révén. A zöld átállás tekintetében Litvánia teljes üvegházhatásúgáz-kibocsátása 2010 óta nagyrészt nem változott. Litvánia erőforrás-termelékenysége az egyik legalacsonyabb az EU-ban, és körforgásos (másodlagos) anyagfelhasználása jóval az uniós átlag alatt van. Litvánia nemzeti energia- és klímatervével összhangban az épületek energiateljesítményének az energiahatékonyság és a megújuló energiát használó megoldások révén történő javítása, a fűtési rendszerek korszerűsítése, valamint a közlekedési ágazat fenntarthatóságának javítása jelentősen hozzájárulna a gazdaság dekarbonizációjához.

Az említett kérdések és egyéb jelentős környezeti és egészségügyi hatású problémák kezelésére irányuló célzott köz- és magánberuházások előmozdíthatják a növekedést és támogathatják az ellenálló képességet, valamint hozzájárulhatnak a válságból való fenntartható helyreállás biztosításához. A már tervbe vett beruházások révén gyorsan beazonosíthatóak lesznek azok a projektek, amelyek előreütemezése hozzájárulhatna a gazdasági helyreálláshoz, például az épületek felújítása és a megújuló energia terén. A középtávú helyreállítási intézkedések előkészítése során támaszkodni lehet a tagállamok nemzeti energia-és klímaterveire, a közös érdekű projektek listájára és az infrastruktúra-fejlesztési tervekre. Mindemellett a Rail Baltica projekt és az energiahálózatok összekapcsolására irányuló projektek Litvánia fő beruházási prioritásai közé tartoznak, amelyek célja az energia biztonságának és az uniós egységes piacba való integrálásának javítása. A Méltányos Átállást Támogató Alap 2021–2027 közötti időszakra vonatkozó programozása elősegítheti Litvániában a klímasemleges gazdaságra való átállás által jelentett egyes kihívások kezelését, különösen az országjelentés D. mellékletében ismertetett területeken. Így Litvánia a lehető legjobban kihasználhatná ezt az alapot.

(23) Miközben a jelenlegi ajánlások a világjárvány társadalmi-gazdasági hatásainak kezelésére és a gazdaság helyreállításának elősegítésére összpontosítanak, a Tanács által 2019. július 9-én elfogadott 2019. évi országspecifikus ajánlások olyan reformokra is kitértek, amelyek elengedhetetlenek a közép- és hosszú távú strukturális kihívások kezeléséhez. Az említett ajánlások továbbra is helytállóak, és a következő évi európai szemeszter éves ciklusa során folytatódik nyomon követésük. Ez a beruházásokkal kapcsolatos gazdaságpolitikákkal összefüggő ajánlásokra is vonatkozik. Ez utóbbi ajánlásokat figyelembe kell venni a kohéziós politika keretében nyújtott finanszírozás 2020 utáni stratégiai programozása során, beleértve a jelenlegi válsághoz kapcsolódó enyhítő intézkedéseket és exitstratégiákat.

(24) Az európai szemeszter szolgál keretként a folyamatos gazdaság- és foglalkoztatáspolitikai koordinációhoz az Unióban, amely hozzájárulhat a fenntartható gazdasághoz. A tagállamok 2020. évi nemzeti reformprogramjukban számba vették az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak végrehajtása terén elért eredményeket. Az alábbi ajánlások teljes körű végrehajtásának biztosításával Litvánia hozzá fog járulni a fenntartható fejlődési célok megvalósítása terén elért előrelépéshez, valamint az unióbeli versenyképes fenntarthatóságra irányuló közös erőfeszítésekhez.

(25) A gazdasági és monetáris unió gazdaságai közötti szoros együttműködés kulcsfontosságú a Covid19 gazdasági hatásából való gyors helyreálláshoz. Litvániának, mint az eurót hivatalos pénznemeként használó tagállamnak – és figyelembe véve az eurócsoport politikai iránymutatását – biztosítania kell, hogy szakpolitikái továbbra is megfeleljenek az euróövezetre vonatkozó ajánlásoknak és összhangban legyenek a többi euróövezeti tagállam szakpolitikáival.

(26) A 2020. évi európai szemeszter keretében a Bizottság átfogóan elemezte a Litvánia gazdaságpolitikáját, és az elemzést közzétette a 2020. évi országjelentésben. A Bizottság értékelte továbbá a 2020. évi stabilitási programot és a 2020. évi nemzeti reformprogramot, valamint az előző években Litvániának címzett ajánlások végrehajtása érdekében hozott intézkedéseket. A Bizottság figyelembe vette nemcsak azoknak Litvánia fenntartható költségvetési, valamint társadalom- és gazdaságpolitikája szempontjából mutatott jelentőségét, hanem azt is, hogy azok megfelelnek-e az uniós szabályoknak és iránymutatásoknak, tekintve, hogy az Unió átfogó gazdasági kormányzását az uniós szempontoknak a leendő tagállami döntésekbe való beépítésével kell megerősíteni.

(27) Ezen értékelés fényében a Tanács megvizsgálta a 2020. évi stabilitási programot, és véleményét[8] különösen az alábbi 1. ajánlás tükrözi,

AJÁNLJA, hogy Litvánia 2020-ban és 2021-ben tegyen intézkedéseket a következők érdekében:

1. Az általános mentesítési rendelkezéssel összhangban hozzon meg minden szükséges intézkedést a világjárvány hatékony kezelése, a gazdaság működőképességének fenntartása és az elkövetkező helyreállítás támogatása érdekében. Amint a gazdasági feltételek lehetővé teszik, folytasson a prudens középtávú költségvetési pozíció megvalósítására és az adósság fenntarthatóságának biztosítására irányuló költségvetési politikát, a beruházások fokozása mellett. Erősítse meg az egészségügyi rendszer ellenálló képességét, többek között a megfelelő finanszírozás mozgósítása, valamint az egészségügyi munkaerő és a kritikus fontosságú orvosi eszközök hiányának kezelése révén. Javítsa az egészségügyi szolgáltatások hozzáférhetőségét és minőségét.

2. Enyhítse a válság foglalkoztatásra gyakorolt hatását. Növelje az aktív munkapiaci intézkedések finanszírozását és hatókörét, és mozdítsa elő a készségfejlesztést. Biztosítsa a szociális védőháló hatókörét és megfelelőségét, és fejlessze az adórendszer és a szociális ellátórendszer hatékonyságát a szegénység elleni védelem érdekében.

3. Támogassa a vállalkozások likviditását, különösen a kis- és középvállalkozások és az exportorientált ágazatok esetében. Ütemezze előre a kiforrott közberuházási projekteket, és mozdítsa elő a magánberuházásokat a gazdaság helyreállításának elősegítése érdekében. Helyezze a beruházások középpontjába a zöld és digitális átállást – mindenekelőtt a nagyon nagy kapacitású széles sávú hálózatok lefedettségét és elterjedését – a tiszta és hatékony energiatermelést és -felhasználást, valamint a fenntartható közlekedést. Mozdítsa elő a technológiai innovációt a kis- és középvállalkozásokban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

a Tanács részéről
az elnök

[8] Az 1466/97/EK tanácsi rendelet 5. cikkének (2) bekezdése szerint.